

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 11 maja 2026 r.

Pozycja 45

POSTANOWIENIE z dnia 22 kwietnia 2026 r. Sygn. akt S 2/26

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz
Justyn Piskorski
Bartłomiej Sochański
Andrzej Zielonacki – sprawozdawca,

w związku z wyrokiem z 22 kwietnia 2026 r. (sygn. SK 61/25),

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) zwrócić Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej uwagę na konieczność zmiany art. 398²² § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468) poprzez wykreślenie sformułowania „w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłoby zażalenie”.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W wyroku z 22 kwietnia 2026 r. (sygn. SK 61/25) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 398²² § 1 w związku z art. 767⁴ § 1 w związku z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468; dalej: k.p.c.) w zakresie, w jakim nie przewiduje wniesienia skargi na orzeczenie referendarza sądowego wydane w sprawie ze skargi na czynność komornika sądowego polegającą na zajęciu nieruchomości, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wydając orzeczenie o sygn. SK 61/25, Trybunał był związany granicami skargi, stąd zakres rozstrzygnięcia został ograniczony wyłącznie do postanowień referendarzy sądowych dotyczących skarg na czynności komorników sądowych. Niemniej jednak Trybunał dostrzega systemowe uchybienie w art. 398²² § 1 k.p.c. polegające na wyłączeniu kontroli realizowanej przez niezawisły i niezależny sąd wobec orzeczeń referendarzy sądowych w sytuacji, gdy na postanowienie sądu w analogicznej sprawie nie przysługiwałoby zażalenie. O ile bowiem kon-

stytucyjnie dopuszczalne jest w części kwestii wypadkowych poprzestanie na jednoinstancyjnej kontroli sądowej odnośnych decyzji lub czynności procesowych, o tyle umożliwienie przez ustawodawcę wydawania w procedurze cywilnej orzeczeń kończących postępowanie przez organy niebędące sądem pozostaje w sprzeczności z regułami konstytucyjnymi wynikającymi z art. 45 ust. 1 Konstytucji (ujmowanego samodzielnie, jak i w kontekście art. 78 ustawy zasadniczej), ponieważ ostateczna weryfikacja rozstrzygnięcia organu niesądowego powinna należeć do sądów.

3. Mając powyższe na uwadze, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) – zwraca Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej uwagę na konieczność zmiany art. 398²² § 1 k.p.c. poprzez wykreślenie sformułowania „w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłoby zażalenie”.

Z przedstawionych powodów postanowiono jak w sentencji.